

2. verdenskrig i Rold Skov

Hollandshus

På Buderupholmvejen nord for Skørping finder vi tre mindsten for træfningen ved Hollandshus, en skelsættende begivenhed under den tyske besættelse af Danmark.

Den 17. august 1943 blev en gruppe modstandsfolk på vej hjem fra en våbenedkastning ved Madum Sø angrebet af tyske soldater. Træfningen kostede Niels Erik Vangsted livet, mens Poul Edvin Kjær Sørensen blev anholdt og senere henrettet.

De to drab førte til folkestrejkerne i bl.a. Aalborg. Resultatet blev, at den danske regering gik af den 29. august, og samarbejdspolitikken med tyskerne fik ende. Fra mindstenene kan man gå en lille rundtur bag om Hollandshus mod Skørping Privathospital og se rækker af flyverskjul, der er gravet ud i kanten af vejen. Her kunne tyskerne gemme deres biler for allierede flyvere.

Lytteposten, Sønderkol, Rebild

En næsten overgroet brolægning på toppen af Sønderkol er i dag et af de eneste spor af lytteposten i Rebild Bakker, hvorfra tyske soldater overvågede flytrafik i området. Her havde de nogle få træbarakker, som blev revet ned efter krigen. I slutten mellem Nørrekol og Sønderkol ligger et andet minde: en stor sten med inskriptionen "Zum Andenken. Flug-Wache. Rebild 1940". Den stod i sin tid på toppen, men blev væltet ned i slutten af lokale borgere.

Flyverstenen

Ved indkørslen til Nørlund Savværk viser et skilt vej til Flyverstenen, et mindesmærke over et britisk bombefly, der styrtede ned her den 20. april 1945. Alle i besætningen omkom og blev efter krigen bisat på kirkegården i Aarestrup, hvor deres grave stadig findes.

Bette Berlin

Syd for Fræer ligger resterne af en stor radarstation, tyskerne byggede. Herfra kunne de overvåge luftrummet i 100 km's omkreds. De lokale døbte området "Bette Berlin". Efter krigen blev "Bette Berlin" omdannet til flygtningelejr for civile tyskere, der var flygtet fra de fremrykkende russiske styrker, og var endt i Danmark.

Skørping Station / Arden Station

Store troppe- og varetransporter passede næsten dagligt forbi stationerne i Skørping og Arden, hvor fra der blev afsendt træ til bl.a. tyskernes forsvarsbyggeri langs den jyske vestkyst.

Skørping Privathospital

Under krigen var tyske soldater indkvarteret på Skørping Skole. De anvendte i det daglige køkkenet på det, der dengang var Skørping Tuberkulosesanatorium. Samtidig var sanatoriet hovedkvarter for den lokale modstandsgruppe. Maskinmester Emanuel Rasmussen sørgede for at organisere arbejdet og skjule våben og sprængstoffer på sanatoriet.

Jernbanesabotage, Mosskov

Den jyske længdebane var afgørende for tyskernes transport af materiel og soldater til Norge. Besættelsesmagten udbyggede jernbanen til to spor, så den kunne klare trafikken. Jernbanen var derfor et af modstandsbevægelsens hovedmål, og den blev skarpt bevogtet. Gennem Rold Skov var bevogtningen ekstra fintmasket. Modstandsbevægelsen forsøgte ved en enkelt lejlighed i marts 1945 at afspore et tog ved Mosskov, men det mislykkedes, da sprængladningerne ikke virkede.

Madum Sø

Markerne mellem Akseterp og Madum Sø var et af de første steder i Danmark, hvor allierede fly nedkastede våben, sprængstof og radioudstyr til modstandsbevægelsen. Pladsen blev kun brugt tre gange i sommeren 1943, for den sidste nedkastning blev opdaget af tyske soldater og endte med den dramatiske ildkamp ved Hollandshus.

Flyverskjul, Stabelpladsen, Arden

Engelske og amerikanske jagerfly kunne ved hjælp af ekstra brændstoftanke nå frem til Jylland hvor flyene angreb tyske tropper, deres tog eller køretøjer. Piloterne havde frie hænder til at angribe alt hvad de fandt af egnede mål på jorden. Et tysk modtræk var at gemme og camouflere køretøjer under skovens trækroner. Flere steder i Rold skov kan man i dag stadig se disse gemmesteder som en eller flere fordybninger i jordbunden. Et eksempel findes nord for Arden ved Stabelpladsen for enden af Skovvej. Nord for Skørping Privathospital findes et tilsvarende område under grantræerne.

